

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost ravnanja s stvarnim premoženjem Tehniškega muzeja Slovenije

2022

11 TRAJNOSTNA NESTA
IN SKUPNOSTI

CILJI
TRAJNOSTNEGA
RAZVOJA

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Pravilnost ravnanja s stvarnim premoženjem Tehniškega muzeja Slovenije

Številka: 322-4/2021/26

Ljubljana, 17. novembra 2022

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti ravnanja s stvarnim premoženjem v letu 2020 v 4 državnih muzejih, in sicer v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje, Muzeju krščanstva na Slovenskem, Narodnem muzeju Slovenije in **Tehniškem muzeju Slovenije** (v nadaljevanju: muzej).

Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v delu, ki se nanaša na ravnanje s stvarnim premoženjem v letu 2020. Računsko sodišče je o pravilnosti tega dela poslovanja muzeju izreklo **mnenje s pridržkom**.

Muzej je ravnal v nasprotju z Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti ter Stanovanjskim zakonom, ker ni poskrbel za urejeno zemljiškoknjižno stanje nepremičnin in ni zagotovil učinkovite rabe premoženja, s katerim je upravljal. V nasprotju z Zakonom o računovodstvu ni popisal muzejskega gradiva in knjižnega gradiva, stanja sredstev ni uskladil z dejanskim stanjem, ni obračunal popravka vrednosti, v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2020 pa ni izkazoval vseh enot muzejskega in knjižničnega gradiva. Uporabil je nepravilne amortizacijske stopnje in amortizacijo obračunal tudi od opredmetenih osnovnih sredstev, za katera se ne obračunava, kar ni bilo v skladu s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. V nasprotju z notranjim aktom glavna knjiga in register osnovnih sredstev nista bila usklajena, muzejskega gradiva pa ni imel v celoti dokumentiranega, kar je bilo v nasprotju z Zakonom o varstvu kulturne dediščine. Material in storitve v vrednosti najmanj 32.901 EUR je nabavil v nasprotju z Zakonom o javnem naročanju in pogodbenimi določili, pri nabavi materiala in storitev v vrednosti najmanj 8.633 EUR pa ni ravnal v skladu z določbami internega akta in ni objavil podatkov o oddaji javnih naročil, kot to zahteva zakon.

Računsko sodišče je od muzeja zahtevalo **predložitev odzivnega poročila**, v katerem mora izkazati popravljalne ukrepe za odpravo ugotovljenih nepravilnosti v zvezi z zemljiškoknjižnim stanjem nepremičnin, popisom muzejskega in knjižničnega gradiva, dokumentiranjem muzejskega gradiva, vrednostjo podarjenega muzejskega in knjižničnega gradiva v poslovnih knjigah, ureditvijo razmerij z najemnikom stanovanja in glede zaračunavanja najemnine ter v zvezi z ureditvijo razmerij z izvajalci storitev varovanja in vzdrževanja informacijske infrastrukture.

Kazalo

1. Uvod	6
1.1 Osnovni podatki o muzeju	6
1.2 Obrazložitev revizije	12
2. Ugotovitve	14
2.1 Stvarno premoženje, prejeta v upravljanje	14
2.1.1 Zemljiškoknjižna urejenost	14
2.1.2 Popis sredstev in obveznosti do virov sredstev	16
2.1.3 Izkazovanje stvarnega premoženja v evidencah muzeja	17
2.1.3.1 Evidentiranje osnovnih sredstev v poslovnih knjigah muzeja	19
2.1.3.2 Evidentiranje muzejskega in knjižničnega gradiva	24
2.1.4 Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje	27
2.1.5 Oddaja stvarnega premoženja v najem	27
2.2 Nabava osnovnih sredstev ter stroški materiala in storitev, povezani s stvarnim premoženjem	30
2.2.1 Nabava osnovnih sredstev	30
2.2.2 Stroški materiala in storitev, povezani s stvarnim premoženjem	31
3. Mnenje	35
4. Zahteva za predložitev odzivnega poročila	36
5. Priporočila	38

1. Uvod

Revizijo pravilnosti dela poslovanja Tehniškega muzeja Slovenije v letu 2020 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ (v nadaljevanju: ZRacS-1) in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 14. 5. 2021.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti dela poslovanja na podlagi revizije. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti dela poslovanja. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano z zagotavljanjem pravilnosti dela poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja muzeja. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti dela poslovanja muzeja, ki se nanaša na ravnanje s stvarnim premoženjem v letu 2020.

Za doseg tega cilja smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za muzej kot posrednega uporabnika proračuna.

1.1 Osnovni podatki o muzeju

Muzej je ustanovila Republika Slovenija s Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije⁵ (v nadaljevanju: sklep o ustanovitvi) in je pravni naslednik zavoda, ki ga je ustanovila Vlada Ljudske Republike Slovenije leta 1951⁶, novembra 1985 mu je bil na podlagi samoupravnega sporazuma priključen Muzej pošte in telekomunikacij, leta 1996 pa je bil statusno preoblikovan⁷ v javni zavod.

Muzej ima status državnega muzeja in je bil ustanovljen z namenom zbiranja, ohranjanja, dokumentiranja, proučevanja, interpretiranja, upravljanja in razstavljanja premične in žive kulturne dediščine s področja tehniške kulture, zgodovine znanosti in tehnike ter vplivov tehnike na razvoj človeka in narave. Svoje poslanstvo utemeljuje na podlagi zbirk s področij kmetijske tehnike, gozdarstva, lova, ribolova, energetike, rudarstva, industrije, prometa, komunikacij in informatike ter tiskarstva. Svoje zbirke muzej dopolnjuje na podlagi zbiralne politike.

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 322-4/2021/3.

⁴ Uradni list RS, št. 43/13.

⁵ Uradni list RS, št. 60/03, 119/07, 8/09 in 78/14.

⁶ Uredba o ustanovitvi Tehniškega muzeja Slovenije (Uradni list LRS, št. 14) z dne 21. 3. 1951.

⁷ S Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije (Uradni list RS, št. 1/96).

Muzej na podlagi 5. člena sklepa o ustanovitvi kot javno službo med drugim opravlja naslednje naloge:

- identificira, dokumentira, proučuje in interpretira ter vrednoti premično in živo dediščino ter jo predstavlja javnostim na podlagi zbiralne politike in poslanstva muzeja,
- zbira, izvaja akcesijo⁸ in inventariziranje⁹ premične dediščine na podlagi zbiralne politike in poslanstva muzeja,
- pripravlja predloge za razglasitev premičnih spomenikov državnega pomena,
- usklajuje vpis premične dediščine v register in skrbi za dostopnost podatkov javnostim,
- varuje in hrani zbirke državnega pomena ter jih dopolnjuje v skladu s poslanstvom muzeja,
- pripravlja in izvaja konservatorsko-restavratorske postopke na premični dediščini s svojega področja delovanja in se pri tem povezuje z Restavratorskim centrom Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, državnimi in pooblaščenimi muzeji,
- nadzira varstvo premičnih spomenikov in nacionalnega bogastva zunaj muzejev,
- svetuje in daje navodila lastnikom zbirk premične dediščine glede vodenja inventarnih knjig s svojega področja delovanja,
- v vlogi državnega muzeja skrbi za enotne standarde na področju varovanja in hranjenja premične kulturne dediščine,
- razstavlja muzejske zbirke in poleg stalne razstave letno pripravlja tudi občasne razstave iz svojih zbirk, pri razstavah sodeluje z domačimi in tujimi muzeji in drugimi ustanovami,
- raziskuje premično dediščino in njeno varstvo po naročilu ministrstva, v delovno področje katerega sodi,
- izvaja programe za razvijanje zavesti o premični kulturni dediščini,
- omogoča dostop do dediščine ali do informacij o njej vsakomur, še posebej mladim, starejšim in invalidom,
- ministrstvu daje strokovna mnenja o izvozu, iznosu in uvozu premične kulturne dediščine,
- vodi strokovno knjižnico za področje svoje dejavnosti,
- izdaja tiskano gradivo, video, zvočne in računalniške zapise, ki izhajajo iz poslanstva muzeja, ter druge oblike promocijskega materiala.

Muzej izvaja tudi programe usposabljanja in vseživljenjskega učenja v povezavi z dediščino kot dejavnost, ki se ne financira iz državnega proračuna, namenjenega kulturi.

Organi muzeja so: direktor, svet muzeja in strokovni svet.

Direktor v skladu z 8. členom sklepa o ustanovitvi zastopa, predstavlja in vodi poslovanje muzeja ter odgovarja za zakonitost in strokovnost dela muzeja. Imenuje ga minister, pristojen za kulturo, na podlagi javnega razpisa in po predhodnem mnenju sveta muzeja in strokovnega sveta za mandatno obdobje 5 let z možnostjo podaljšanja. V skladu z 11. členom sklepa o ustanovitvi direktor načrtuje, organizira in vodi delo in poslovanje muzeja, sprejema strateški načrt, program dela s finančnim

⁸ Akcesija je način, s katerim muzej pridobiva premično dediščino in jo vključuje v svoje zbirke.

⁹ Inventarizacija je postopek vključitve muzejskega predmeta v muzejsko zbirko: muzejski predmet se vpiše v inventarno knjigo muzeja, dobi inventarno številko in postane muzealija.

načrtom, akt o organizaciji dela (po predhodnem mnenju reprezentativnih sindikatov v muzeju), sprejema kadrovski načrt ter načrt nabav osnovnih sredstev in investicijskega vzdrževanja, poroča ustanovitelju in svetu muzeja o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na delovanje muzeja, pripravi letno poročilo, oblikuje predloge novih programov in dodatnih storitev, določa cene storitev ter opravlja druge naloge.

Svet muzeja v skladu s 16. členom sklepa o ustanovitvi sestavlja 5 članov: 4 imenuje Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada), 1 pa izvolijo zaposleni. Na podlagi 17. člena sklepa o ustanovitvi svet muzeja nadzira zakonitost dela in poslovanja ter spremlja, analizira in ocenjuje delovanje muzeja, predlaga ustanovitelju revizijo poslovanja, ocenjuje delo direktorja, daje soglasje k strateškemu načrtu, programu dela, finančnemu načrtu, sistemizaciji delovnih mest, organizaciji dela, kadrovskemu načrtu, načrtu nabav, kolektivni pogodbi muzeja in k cenam storitev, daje predhodno mnenje k imenovanju direktorja ter opravlja druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi in sklepom o ustanovitvi.

Strokovni svet ima v skladu z 18. členom sklepa o ustanovitvi 6 članov: 2 člana izvolijo zaposleni, po 1 člana pa imenujejo Kulturniška zbornica Slovenije, Slovenska akademija znanosti in umetnost, Skupnost muzejev in Slovensko muzejsko društvo. Strokovni svet spremlja in ocenjuje delovanje muzeja in politiko njegovega ustanovitelja, ugotavlja ustreznost strateškega načrta in programa dela glede na namen, zaradi katerega je muzej ustanovljen, obravnava vprašanja s področja strokovnega dela muzeja in daje direktorju mnenja, predloge in pobude za reševanje teh vprašanj, daje predhodno mnenje ministru k imenovanju in razrešitvi direktorja ter opravlja druge naloge v skladu z veljavnimi predpisi in sklepom o ustanovitvi.

Muzej v skladu s 25. členom sklepa o ustanovitvi sredstva za opravljanje svoje dejavnosti pridobiva iz državnega proračuna, iz proračuna samoupravnih lokalnih skupnosti, s prodajo blaga in storitev na trgu, z donacijami, darili in iz drugih virov v skladu z zakonom.

O načinu razpolaganja s presežkom prihodkov nad odhodki oziroma načinu pokrivanja morebitnega primanjkljaja odloča ustanovitelj na predlog direktorja po predhodnem mnenju sveta muzeja. Presežek prihodkov nad odhodki v skladu s 26. členom sklepa o ustanovitvi muzej nameni za izvajanje in razvoj svoje dejavnosti.

Muzej je v skladu s 27. členom sklepa o ustanovitvi pravna oseba, ki nastopa v pravnem prometu v okviru svoje dejavnosti samostojno, z vsemi pravicami in obveznostmi, v svojem imenu in za svoj račun. Za svoje obveznosti odgovarja z vsemi sredstvi, s katerimi lahko razpolaga. Za obveznosti muzeja na podlagi 29. člena sklepa o ustanovitvi odgovarja Republika Slovenija do višine sredstev, ki se v tekočem letu zagotavljajo iz proračuna Republike Slovenije za delovanje muzeja. Ustanovitelj ne odgovarja za obveznosti muzeja iz naslova drugih dejavnosti, ki jih muzej opravlja za druge naročnike.

Muzej ima razstavne prostore v gradu Bistra v Borovnici ter v gradu Polhov Gradec. Organizacija muzeja je določena s Pravilnikom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest

v Tehniškem muzeju Slovenije¹⁰. Delovni proces v muzeju je v skladu s 4. členom tega pravilnika organiziran v okviru:

- uprave, ki jo sestavljajo tajništvo in kadrovska služba ter računovodska služba z blagajnami,
- strokovnih služb, ki jih sestavljajo kustodiat, dokumentacijska služba, konservatorsko-restavratorska služba, knjižnica, depojska služba in arhiv,
- programov za javnost, ki vključujejo pedagoško-andragoško službo, muzejske vodnike, demonstratorje in čuvaje ter stike z javnostmi in promocijo, ter
- tehničnih služb, ki jih sestavljajo služba za informatiko, razstavna službe, služba za vzdrževanje ter nabavna in skladiščna služba.

Na dan 31. 12. 2020 je bilančna vsota muzeja znašala 6.231.295 EUR, od tega so dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju predstavljala 97,1 %. Tabela 1 prikazuje posamezne postavke bilance stanja na dan 31. 12. 2019 in 31. 12. 2020.

Tabela 1 Skrajšana bilanca stanja

Postavka	31. 12. 2020 v EUR	31. 12. 2019 v EUR	Indeks 2020/2019
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
I. SREDSTVA	6.231.295	6.224.454	100
Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju	6.047.738	6.050.282	100
Neopredmetena sredstva	0	0	/
Opredmetena osnovna sredstva	6.047.738	6.050.282	100
Kratkoročna sredstva in aktivne časovne razmejitve razen zalog	183.557	174.172	105
Denarna sredstva	63.021	45.736	138
Kratkoročne terjatve	120.240	128.436	94
Dani predujmi in varščine	296	0	/
II. OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	6.231.295	6.224.454	100
Kratkoročne obveznosti in pasivne časovne razmejitve	202.705	205.412	99
Kratkoročne obveznosti	144.702	166.010	87
Pasivne časovne razmejitve	58.003	39.402	147
Lastni viri in dolgoročne obveznosti	6.028.590	6.019.042	100
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	3.054.022	3.033.010	101
Dolgoročne pasivne časovne razmejitve – donacije	2.967.045	2.973.919	100
Presežek prihodkov nad odhodki	7.523	12.113	62

Vir: bilanca stanja muzeja na dan 31. 12. 2020.

¹⁰ Z dne 27. 9. 2017 in 17. 1. 2019, sprejela ga je direktorica muzeja po predhodnem mnenju obeh sindikatov ter s soglasjem sveta muzeja.

Muzej je v letu 2020 izkazal celotne prihodke v znesku 1.572.534 EUR in celotne odhodke v znesku 1.565.011 EUR, presežek prihodkov nad odhodki je znašal 7.523 EUR. Tabela 2 prikazuje skrajšan izkaz prihodkov in odhodkov za leti 2019 in 2020.

Tabela 2 Skrajšan izkaz prihodkov in odhodkov

Postavka	Leto 2020 v EUR	Leto 2019 v EUR	Indeks 2020/2019
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
I. PRIHODKI	1.572.534	1.641.594	96
Prihodki od poslovanja	1.571.616	1.641.594	96
Drugi prihodki	918	0	/
II. ODHODKI	1.565.011	1.629.481	96
Stroški blaga	9.364	16.538	57
Stroški materiala	105.323	115.416	91
Stroški storitev	389.275	447.633	87
Stroški dela	1.048.123	1.033.860	101
Amortizacija	5.659	3.307	171
Drugi stroški	7.250	12.621	57
Finančni odhodki	17	0	/
Prevrednotovalni poslovni odhodki	0	106	/
III. PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	7.523	12.113	62

Vir: izkaz prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov za obdobje od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020.

Nekaj osnovnih podatkov o programu dela muzeja in njegovi izvedbi v letu 2020 prikazuje Tabela 3.

Tabela 3 Delo muzeja v letu 2020

Inventarizacija	število vseh predmetov premične kulturne dediščine, vpisanih v inventarno knjigo muzeja: 7.634	število v letu 2020 na novo inventariziranih predmetov: 889
Digitalizacija	skupno število predstavljenih inventariziranih predmetov na spletni strani muzeja z opisom: 1.197	število v letu 2020 na novo predstavljenih inventariziranih predmetov na spletni strani muzeja: 191
Število predmetov premične kulturne dediščine, ki so razstavljeni – dostopni na ogled javnostim	- na stalni razstavi v muzeju: 2.511 - na stalni razstavi v dislocirani enoti: 1.504 - na lastnih občasni razstavah: 100 - v izposoji drugim javnim zavodom za daljše obdobje: 97 - v izposoji za leto 2020: 75 - na razstavah, ki so gostovale v drugih muzejih v letu 2020: 65	

Stalne razstave v matični muzejski stavbi	• Stalna zbirka Slovenskega lovskega muzeja • Stalna zbirka ribiškega oddelka • Ribe v slovenskih vodah • Tekstilije nekoč in danes • Suknarstvo na Slovenskem • Tekstilna industrija na Slovenskem • Titovi avtomobili • Avtomobilska zbirka v Bistri • Naš dragi avto • Motorna kolesa • Od lekarne do bencinskega servisa • Motorji iz Kopra • Zbirka TAM/Avtomontaža • Dve kolesi in par nog • Prototipi motornih kolesa Marijana Vračka • Rekonstrukcija avtomehanične delavnice iz sredine 20. stoletja – dopolnitev • Razstava vozil v samogradnji, prototipov in študijskih vozil • Makete letal domačih konstrukcij • Edvard Prodan (1909–1990) in njegov inovativni stroj za brezkončno tiskanje • Pridobivanje lesa in energije v gozdu • Furnirnica na vodni pogon • Lesne obrti • Žagarstvo • Gozdarstvo • Industrija stolov • Vodni pogoni • Zapisana beseda • Tiskarstvo na Slovenskem • Kovaštvo in kolarstvo • Peka kruha, mlinarstvo • Orodno kovaštvo • Elektrifikacija Slovenije – Pozor, Električka! • Ukročena električka – Nikola Tesla • Jurij Vega • Predstavitev Tehniškega muzeja Slovenije in kartuzije Bistra • Naj se sliši delo! • Mašine za kovine
Stalne razstave v dislociranih enotah	• Zgodovina pošte na Slovenskem • Telekomunikacije včeraj, danes, jutri! • Zgodovina Polhograjske graščine • Originalni kipi z Neptunovega vodnjaka, Hiša v parku • Usnjarska zbirka v Bohinjski Bistrici • Geodetska in grafična zbirka na gradu Bogenšperk • ogledni depoji v Soteski in Pivki ter na Ptuj
Občasne razstave v matični muzejski stavbi	• Vzhodno od raja – Jugoton 1947–1991 • Človek na Luni • Zbirka predmetov pisarniške tehnike: pisalni stroji • Robot.si: začetki slovenske industrijske robotike • Odgovor je pogovor (30 let Tom telefona) • Tehnika za šport
Evidenca obiskovalcev muzeja v letu 2020	• domači: 15.378 v matični in 2.756 v dislociranih enotah • tuji: 434 v matični in 15 v dislociranih enotah
Prihodki od prodanih vstopnic v letu 2020	50.142 EUR v matični in 4.258 EUR v dislociranih enotah
Število uporabnikov digitalnih vsebin na uradni spletni strani muzeja	66.583
Število zunanjih uporabnikov muzejskega gradiva v dokumentaciji	ni podatka

Vir: letno poročilo muzeja za leto 2020.

Na dan 31. 12. 2020 je bilo v muzeju zaposlenih 33 javnih uslužbencev, kar je 1 manj kot na dan 31. 12. 2019.

Odgovorni osebi muzeja v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije sta bili:

- Natalija Polenec, vršilka dolžnosti direktorice, do 31. 1. 2020 in
- dr. Barbara Juršič, direktorica, od 1. 2. 2020.

1.2 Obrazložitev revizije

Prečno revizijo poslovanja v delu, ki se nanaša na ravnanje s stvarnim premoženjem v letu 2020, smo izvedli v 4 državnih muzejih, in sicer v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje, Muzeju krščanstva na Slovenskem, Narodnem muzeju Slovenije in Tehniškem muzeju Slovenije.

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi na področju ravnanja s stvarnim premoženjem v letu 2020 smo preverjali skladnost poslovanja s predpisi in usmeritvami na področju ravnanja s premoženjem. Pri tem smo izhajali zlasti iz določil Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo¹¹, Zakona o varstvu kulturne dediščine¹² (v nadaljevanju: ZVKD-1), Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti¹³ (v nadaljevanju: ZSPDSLS-1), Zakona o računovodstvu¹⁴ (v nadaljevanju: ZR), Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2020 in 2021¹⁵, Zakona o javnem naročanju¹⁶ (v nadaljevanju: ZJN-3), Uredbe o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti¹⁷, Pravilnika o vodenju inventarne knjige premične kulturne dediščine¹⁸ (v nadaljevanju: pravilnik o vodenju inventarne knjige), Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava¹⁹, Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev²⁰, Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava²¹, Navodila o pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov²² ter drugih predpisov in notranjih aktov muzeja.

¹¹ Uradni list RS, št. 77/07 – uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11, 111/13, 68/16, 61/17 in 21/18 – ZNOrg.

¹² Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

¹³ Uradni list RS, št. 11/18 in 79/18.

¹⁴ Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE.

¹⁵ Uradni list RS, št. 75/19, 61/20 – ZDLGPE in 133/20.

¹⁶ Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18.

¹⁷ Uradni list RS, št. 31/18.

¹⁸ Uradni list RS, št. 122/04 in 16/08 – ZVKD-1.

¹⁹ Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19 in 10/21.

²⁰ Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15.

²¹ Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16 in 80/19.

²² Uradni list RS, št. 91/00 in 122/00.

V preveritev so bili vključeni izvedeni postopki in poslovni dogodki, ki so se začeli v letu 2020, ter tudi izvedeni postopki in poslovni dogodki, ki so se začeli pred letom, na katero se nanaša revizija, a so vplivali na poslovanje muzeja v letu 2020. Pri preizkušanju posameznih zneskov je bilo izplačilo obravnavano kot zadnje dejanje v zaporedju med seboj povezanih dejanj. Če je bilo v zaporedju dejanj, ki se je končalo s preizkušenim izplačilom, kakšno dejanje v nasprotju s predpisi, smo preizkušeno izplačilo šteli za nepravilno.

2. Ugotovitve

2.1 Stvarno premoženje, prejeta v upravljanje

Sklep o ustanovitvi v 24. členu določa, da muzej upravlja z naslednjimi nepremičninami:

- s prostori gradu Bistra na naslovu Bistra 5, 1353 Borovnica ter z nepremičninami na zemljiščih s parcelno št. 1662 – travnik (št. stavbe 1202; 1205), parcelno št. 1664 – travnik, parcelno št. 1634/1 – travnik (št. stavbe 1178), parcelno št. 1634/2 – travnik, parcelno št. 171.S – stavbišče (št. stavbe 1179), parcelno št. 172.S – stavbišče (grad) (št. stavbe 1191; 1192 na naslovu Vrhnika, Bistra, Bistra 4; 1193 na naslovu Vrhnika, Bistra, Bistra 5; 1196; 1201) in pašnik, parcelno št. 173/1.S – stavbišče (št. stavbe 1199), parcelno št. 173/2.S – stavbišče (vrtna hiša), parcelno št. 1655 – park; 1657 – park (št. stavbe 1190; 1199; 1200), parcelno št. 1660 – travnik, parcelno št. 319.S – stavbišče (št. stavbe 1187; 1188; 1189) in dvorišče, parcelno št. 162.S – stavbišče, parcelno št. 164.S – stavbišče (št. stavbe 1178) in pašnik, parcelno št. 169.S – stavbišče (št. stavbe 1179; 1180; 1181) in dvorišče, parcelno št. 1645 – pašnik, parcelno št. 1648 – gozd, parcelno št. 1650 – pašnik, vse v št. vložka 600, k. o. Verd (šifra k. o. 2003);
- s prostori gradu Polhov Gradec z oznako EŠD 1594, k. o. Polhov Gradec (šifra k. o. 1986), v katerih je razstavljena dislocirana muzejska zbirka Muzeja pošte in telekomunikacij, ki jo upravlja muzej, parcelna št. 117/1 (del) – sadovnjak, poslovna stavba (št. stavbe 117 na naslovu Dobrova – Polhov Gradec, Polhov Gradec, Polhov Gradec 61) in dvorišče, parcelna št. 154 (del) – sadovnjak in
- s poslovnim prostorom v mansardi poslovne stavbe z oznako ID 517 na naslovu Tržaška cesta 2, Ljubljana, v velikosti 388,64 m² (del 283), k. o. Gradišče II (šifra k. o. 2679).

V skladu s sklepom o ustanovitvi muzej upravlja tudi z vso opremo, ki je v prej navedenih prostorih, in z inventariziranimi muzejskimi predmeti.

2.1.1 Zemljiškoknjižna urejenost

V 70. členu Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo je določeno, da sklep o tem, katere nepremičnine in oprema sestavljajo javno infrastrukturo na področju kulture, sprejme vlada na predlog Ministrstva za kulturo. Te nepremičnine se zaznamujejo v zemljiški knjigi kot javna kulturna infrastruktura na predlog Ministrstva za kulturo oziroma pristojnega organa lokalne skupnosti. Tabela 4 prikazuje primerjavo med sklepom o ustanovitvi, Sklepom o določitvi javne infrastrukture na področju kulture, št. 0076-10/2015 z dne 28. 8. 2015, ki ga je sprejela vlada, ter podatki, ki jih vsebuje zemljiška knjiga, in kaže nekatera odstopanja med njimi.

Tabela 4 Stanje podatkov o nepremičninah muzeja v različnih evidencah

Sklep o določitvi javne infrastrukture na področju kulture	Preveritev v elektronski zemljiški knjigi (portal eZK)	Preveritev v aktu o ustanovitvi
V k. o. 2679 – Gradišče II stavba 2679-517, in sicer del stavbe 2679-517-283, do celote (1/1), v naravi prostori Tehniškega muzeja Slovenije na naslovu Tržaška cesta 2, Ljubljana.	Vknjižena je lastninska pravica Republike Slovenije, muzej je upravljavec. Zaznamovati še kulturno javno infrastrukturo.	Akt o ustanovitvi dopolniti.
V k. o. 400 – Ptuj parcela št. 995/12, do celote (1/1), v naravi depojski prostori Tehniškega muzeja Slovenije.	Vknjižena je lastninska pravica Republike Slovenije, muzej je upravljavec. Zaznamovati še javno kulturno infrastrukturo.	Akt o ustanovitvi dopolniti.
V k. o. 2004 – Borovnica parcela št. 1498/12, do celote (1/1), v naravi Mala hidroelektrarna Bistra Tehniškega muzeja Slovenije.	Vknjižena je lastninska pravica muzeja (in ne Republike Slovenije) – parcelo prenesti v last ustanovitelja. V skladu s sklepom vlade se zaznamuje javna kulturna infrastruktura.	Akt o ustanovitvi dopolniti.
V k. o. 2003 – Verd parcele št.*162, *164, *169, *171, *172, *173/1, *173/2, *319, 1634/1, 1634/2, 1645, 1657, 1655, 1648, 1877/2, vse do celote (1/1), v naravi stavbni kompleks Tehniškega muzeja Slovenije – grad Bistra pri Vrhniki.	Parcele št. 162, 169, 171, 172, 173/1, 173/2 in 319 niso (več) vpisane v zemljiško knjigo. Parcele št. 172, 173/1, 173/2 so združene v novo parcelo št. 1657/1. Zaradi združevanja v nove parcele so v zemljiški knjigi izbrisane tudi parcele št. 1634/1, 1634/2, 1645, 1648, 1655, 1657, na novo so označene parcele št. 1634/3, 1634/4, 1657/1, 1657/2 in 1657/3. Parcela št. 1877/2 ima vknjiženo lastninsko pravico samo za muzej, potreben je prenos v last ustanovitelja.	Parcele št. 162, 169, 171, 172, 173/1, 173/2, 319, 172, 173/1, 173/2 ter 164 bo treba brisati iz akta o ustanovitvi. Zaradi združevanja v nove parcele izbrisati iz akta o ustanovitvi tudi parcele št. 1634/1, 1634/2, 1645, 1648, 1655 in 1657. Akt o ustanovitvi dopolniti s parcelami št. 1877/2, 1657/1, 1657/2, 1657/3, 1634/3 in 1634/4.
V k. o. 1986 – Polhov Gradec parcele št. 117/4, 117/5, 117/7 ter 154.	Vknjižena je lastninska pravica Republike Slovenije, muzej je upravljavec.	Akt o ustanovitvi dopolniti s parcelo št. 117/5, sprememba tudi glede parcele št. 117/1 (brisanje).

Vir: podatki muzeja in portal eZK.

Iz preverjenega stanja, ki je bilo ugotovljeno na podlagi primerjave podatkov iz dostopnih evidenc ter posredovane dokumentacije, izhaja, da muzej spremlja in evidentira spremembe na zemljiškoknjižnem področju, predvsem tiste, ki so posledica ukinjanja in združevanja parcel ter drugih sprememb dejanskega stanja na zemljiškoknjižnem področju. Pri tem največ sprememb zahtevata dopolnitev sklepa o ustanovitvi v smislu posodobitve 24. člena, ki vsebuje seznam nepremičnin v upravljanju muzeja, ter zaznamek javne kulturne infrastrukture v zemljiški knjigi pri 2 parcelah, kar pa je v pristojnosti ustanovitelja.

2.1.1.a Ugotovili smo, da je muzej v 2 primerih (pri parceli št. 1498/12, k. o. Borovnica in pri parceli št. 1877/2, k. o. Verd) v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik, čeprav ima lahko sredstva le v upravljanju, kot lastnica pa bi morala biti vpisana Republika Slovenija. V 58. členu ZSPDSLS-1 je določeno, da upravljanje nepremičnega premoženja obsega zlasti skrb za pravno in funkcionalno urejenost. V skladu z 59. členom ZSPDSLS-1 skrb za pravno urejenost med drugim obsega tudi urejeno zemljiškoknjižno stanje nepremičnin. Muzej ni ravnal v skladu z 58. in 59. členom ZSPDSLS-1, ker ni poskrbel za vpis dejanskega lastnika in upravljavca nepremičnega premoženja v zemljiško knjigo.

Ukrep muzeja

Muzej je Ministrstvo za kulturo 5. 9. 2022 ponovno pozval k ureditvi zemljiškoknjižnega stanja nepremičnega premoženja. V istem dopisu je tudi poizvedel, v kakšni fazi je Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije.

2.1.2 Popis sredstev in obveznosti do virov sredstev

Pravne osebe na podlagi 36. člena ZR ob koncu leta obvezno usklajujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom. Izjema v skladu z 38. členom ZR velja za popis knjig, filmov, fotografij, arhivskega gradiva, kulturnih spomenikov, predmetov muzejske vrednosti, likovnih umetnin in predmetov, ki so posebej zaščiteni kot naravne in druge znamenitosti. Popis se v teh primerih lahko opravi v daljših obdobjih, vendar obdobje med zaporednima popisoma ne sme biti daljše od 5 let. Načela popisa, pravila za izvedbo in posebnosti popisa v muzeju urejata Pravilnik o računovodstvu Tehniškega muzeja Slovenije²³ (v nadaljevanju: pravilnik o računovodstvu) ter Pravilnik o popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev²⁴ (v nadaljevanju: pravilnik o popisu).

Direktorica muzeja je 23. 12. 2020 izdala sklep o popisu sredstev in obveznosti do njihovih virov in imenovala komisijo za popis osnovnih sredstev, drobnega inventarja in materiala na zalogi ter komisijo za popis terjatev in obveznosti do njihovih virov ter gotovine v blagajnah. Popisna komisija je osnovna sredstva, drobni inventar ter material na zalogi po stanju na dan 31. 12. 2020 popisovala v času od 8. 1. do 19. 1. 2021, stanje v gotovinski blagajni Muzeja pošte in telekomunikacij v Polhovem Gradcu 20. 1. 2021 ter stanje terjatev in obveznosti do njihovih virov 11. 1. 2021. Predmet popisa so bila vsa osnovna sredstva²⁵, razen knjig in predmetov muzejske vrednosti, ki jih muzej doslej še ni popisal.

Popisna komisija je pripravila končno poročilo o opravljenem popisu sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31. 12. 2020, ki ga je svet muzeja obravnaval na seji z dne 18. 2. 2021 in ga potrdil.

Iz podatkov o opravljenem popisu²⁶ izhaja, da je bilo popisanih 97 % osnovnih sredstev, med nepopisanimi osnovnimi sredstvi so ostale predvsem nepremičnine²⁷. Iz zapisnikov o delu popisne komisije je razvidno, da

- popis nepremičnin (zemljišč in zgradb) ni bil opravljen, ker računovodstvo ni pripravilo izpisa popisnih listov nepremičnin, kamor popisne komisije na podlagi 13. člena pravilnika o popisu vpisujejo dejansko stanje;

²³ Sprejela direktorica dne 7. 10. 2019.

²⁴ Sprejel direktor dne 1. 1. 2008.

²⁵ Neopredmetena sredstva, zemljišča, zgradbe, oprema in drobni inventar.

²⁶ Izvoz podatkov iz naprave za mobilni popis v aplikaciji Vasco.

²⁷ V skupaj 63 primerih so nepopisana ostala zemljišča (8), zgradbe (49), oprema (5) in drobni inventar (1).

- oprema in druga opredmetena osnovna sredstva niso bila v celoti označena z inventarnimi številkami, kar bi morale na podlagi 10. člena pravilnika o popisu zagotoviti osebe, odgovorne za posamezne vrste sredstev, najpozneje do dneva, določenega za začetek popisa;
- tudi popis opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev na več lokacijah muzeja ni bil opravljen (Polhov Gradec, Bogenšperk, Soteska, depo Ptuj, Godčeva usnjarna) oziroma je bil opravljen pomanjkljivo (Bistra, Ljubljana), saj na popisnih listih ni vpisa glede dejanskega stanja.

2.1.2.a Muzejsko gradivo in knjižnično gradivo do 31. 12. 2020 ni bilo popisano. Muzej popisa muzejskega gradiva in knjižničnega gradiva do leta 2020 še ni opravil, niti ga ni opravil v letu 2020, prav tako ni popisal vseh osnovnih sredstev (predvsem nepremičnin), s katerimi je upravljal na dan 31. 12. 2020. Navedeno je v nasprotju s 36. členom ZR, ki določa, da mora pravna oseba ob koncu leta obvezno uskladiti stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom, v povezavi z 38. členom ZR, ki določa, da obdobje med zaporednima popisoma knjig ter predmetov muzejske vrednosti ne sme biti daljše od 5 let.

2.1.3 Izkazovanje stvarnega premoženja v evidencah muzeja

V bilanci stanja na dan 31. 12. 2020 muzej izkazuje dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju v neodpisani vrednosti 6.047.738 EUR. V primerjavi z letom poprej so se zmanjšala za 2.544 EUR. Pri tem je neodpisana vrednost nepremičnin znašala 2.239.186 EUR, neodpisana vrednost opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev pa 3.808.552 EUR. Osnovna sredstva po nabavni vrednosti in neodpisani vrednosti na dan 31. 12. 2020 prikazuje Tabela 5.

Tabela 5 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v bruto bilanci na dan 31. 12. 2020

V EUR			
Vrsta neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Neodpisana vrednost
Dolgoročne premoženjske pravice	9.981	9.981	0
Zemljišča	88.260	0	88.260
Zgradbe	3.159.205	1.008.280	2.150.925
Oprema in drobní inventar	1.093.242	1.007.401	85.841
Druga opredmetena osnovna sredstva – predmeti muzejske vrednosti	3.722.712	0	3.722.712
Skupaj	8.073.400	2.025.662	6.047.738
• od tega zemljišča, del zgradb in druga opredmetena osnovna sredstva, ki se ne amortizirajo	5.327.398	0	0
<i>Delež vrednosti drugih opredmetenih osnovnih sredstev, ki se ne amortizirajo v osnovnih sredstvih (v %)</i>			88,1
• od tega neopredmetena sredstva, del zgradb in opredmetena osnovna sredstva, ki se amortizirajo	2.746.002	2.025.662	720.340
<i>Stopnja odpisanosti osnovnih sredstev, ki se amortizirajo (v %)</i>			73,8

Vir: bruto bilanca muzeja za leto 2020.

Premoženje muzeja predstavljajo neopredmetena sredstva, zemljišča, zgradbe, oprema in druga opredmetena osnovna sredstva. V skladu s petim odstavkom 7. člena ZR mora muzej obvezno voditi

knjigo opredmetenih osnovnih sredstev, to je register osnovnih sredstev. Register osnovnih sredstev je obvezna računovodska analitična evidenca, ki med drugim vključuje tudi nepremičnine oziroma poslovne prostore. Register osnovnih sredstev vsebuje tudi podatke o inventarni številki, lokaciji, nabavni vrednosti, popravku vrednosti, neodpisani vrednosti, amortizacijski skupini, datumu nabave in podobno.

Tabela 6 Neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v registru osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2020

Vrsta neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	Število enot	Nabavna vrednost v EUR	Popravek vrednosti v EUR	Neodpisana vrednost v EUR
Dolgoročne premoženjske pravice	7	9.981	9.981	0
Zemljišče	9	88.263	0	88.263
Zgradbe	71	3.156.559	1.008.280	2.148.279
Oprema in drobní inventar	1.603	1.050.660	963.926	86.734
Druga opredmetena osnovna sredstva – muzejski predmeti	38	3.730.642	0	3.730.642
Skupaj	1.728	8.036.105	1.982.187	6.053.918

Vir: register osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2020.

Iz poročila o izvedbi programa dela muzeja, ki se nanaša na evidentiranje, dokumentiranje ter digitalizacijo zbirk kulturnih vsebin in je del poslovnega poročila za leto 2020, izhaja, da je muzej do 31. 12. 2020:

- imel 7.634 inventariziranih predmetov, od tega 889 predmetov na novo v letu 2020,
- imel 1.197 digitaliziranih objav na spletni strani muzeja²⁸ (kar predstavlja 15,7 % inventariziranih predmetov), od tega 191 na novo objavljenih v letu 2020,
- konserviral 1.102 muzejska predmeta iz lastne zbirke,
- restavriral 44 muzejskih predmetov iz lastne zbirke,
- konserviral in restavriral 10 muzejskih predmetov za druge naročnike in
- konserviral in restavriral 9 muzejskih predmetov v drugih delavnicah.

Muzej dokumentacijo o muzejskih predmetih od leta 2002 vodi digitalno, v računalniški bazi podatkov Kronos²⁹.

Muzej ima v Strateškem načrtu Javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije za obdobje 2020–2024³⁰ opredeljeno usmeritev 5.000 digitaliziranih muzealij in muzejskih predmetov v 5 letih (s ciljem

²⁸ Vključno s podatki o predmetu in besedilno interpretacijo.

²⁹ Izjemi sta lovška in ribiška zbirka – ker vprašanje lastništva obeh zbirk še ni rešeno, muzej vodi posebno ročno evidenco teh predmetov.

³⁰ Z dne 22. 1. 2020.

najmanj 90 % celotnega fundusa do konca leta 2024). V letnem poročilu muzej navaja, da je od skupnega števila 7.634 predmetov premične kulturne dediščine, ki so vpisani v inventarno knjigo muzeja, na novo inventariziral 889 predmetov³¹ od 960 načrtovanih. V letu 2020 je muzej digitaliziral in objavil na svoji spletni strani (vključno s podatki o predmetu in opisom) 191 predmetov, kar je 11 več od načrtovanih (180 predmetov). Specialna knjižnica muzeja za kulturno dediščino je vključena v bibliografski sistem Cobiss in je konec leta 2020 razpolagala s 13.780 enotami knjižničnega gradiva, od tega je bilo v letu 2020 na novo nabavljenih 71 enot, 44 pa je bilo pridobljenih z izmenjavo. Muzej je v letu 2020 izvedel 3 odkupe premične kulturne dediščine (nad 500 EUR na enoto) v skupnem znesku 4.500 EUR z donatorskimi sredstvi. Z donatorskimi sredstvi je pridobil tudi 259 enot, katerih posamična vrednost je nižja od 500 EUR na enoto.

2.1.3.1 Evidentiranje osnovnih sredstev v poslovnih knjigah muzeja

Pravne osebe morajo na podlagi 2. člena ZR voditi poslovne knjige ter izdelati poročila v skladu z določbami tega zakona in drugimi predpisi, kodeksom računovodskih načel ter slovenskimi računovodskimi standardi. Na podlagi prvega in drugega odstavka 7. člena ZR pravne osebe vodijo temeljne knjige (dnevnik in glavna knjiga) in pomožne knjige, ki so analitične evidence in druge pomožne knjige, ki dopolnjujejo konte glavne knjige. Vodenje temeljnih knjig je obvezno, vodenje pomožnih knjig pa samo, če verodostojni podatki niso zagotovljeni drugače (četrti odstavek 7. člena ZR), ne glede na navedeno pa se obvezno vodijo blagajniški dnevnik, knjiga opredmetenih osnovnih sredstev ter knjiga terjatev do kupcev in obveznosti do dobaviteljev (peti odstavek 7. člena ZR). Vodenje poslovnih knjig se lahko zaupa drugi pravni osebi oziroma samostojnemu podjetniku (šesti odstavek 7. člena ZR). Podlaga za pripravo računovodskih izkazov so temeljne in pomožne knjige, ki jih ZR določa v 7. členu. V 31. členu pravilnika o računovodstvu je določeno, da mora muzej najmanj enkrat letno uskladiti podatke v glavni knjigi in pomožnih poslovnih knjigah.

2.1.3.1.a Ugotovili smo, da je imel muzej na dan 31. 12. 2020 v glavni knjigi izkazana neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva v nabavni vrednosti 8.073.400 EUR, od tega nepremičnine v vrednosti 3.247.465 EUR, opremo in druga opredmetena osnovna sredstva pa v vrednosti 4.815.954 EUR. V registru osnovnih sredstev pa so bila na dan 31. 12. 2020 izkazana osnovna sredstva s 1.728 inventarnimi števkami v nabavni vrednosti 8.036.105 EUR, od tega nepremičnine v vrednosti 3.244.822 EUR in oprema ter druga opredmetena osnovna sredstva v vrednosti 4.781.302 EUR. Neodpisana vrednost neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev je bila v glavni knjigi izkazana v vrednosti 6.047.738 EUR, v registru osnovnih sredstev pa v vrednosti 6.053.918 EUR. Muzej ni ravnal v skladu z 31. členom pravilnika o računovodstvu, ki določa, da mora muzej najmanj enkrat letno uskladiti podatke v glavni knjigi in

pomožnih poslovnih knjigah, kamor v skladu s 7. členom ZR spada tudi register osnovnih sredstev. Razlike med glavno knjigo in registrom osnovnih sredstev se nanašajo na:

³¹ Od tega je 838 enot na novo inventariziranih v letu 2020 (gre za nove pridobitve v tem letu), pri 51 enotah pa gre za digitalizacijo že pred letom 2020 inventariziranih enot (reinventarizacija).

- nabavno vrednost nepremičnin, ki so v registru osnovnih sredstev izkazane v znesku 3.244.822 EUR, kar je za 2.643 EUR³² manj, kot so izkazane v glavni knjigi, kjer so (na kontih 020 in 021) izkazane v znesku 3.247.465 EUR,
- nabavno vrednost opreme, ki je v registru osnovnih sredstev izkazana v znesku 1.050.660 EUR, kar je za 42.582 EUR manj kot v glavni knjigi, kjer je (na kontih 040 in 041) izkazana v znesku 1.093.242 EUR, in s tem povezan popravek vrednosti opreme, ki je v registru osnovnih sredstev izkazan v 43.475 EUR manjšem znesku kot v glavni knjigi, in
- nabavno vrednost drugih opredmetenih osnovnih sredstev, ki je v registru osnovnih sredstev izkazana v znesku 3.730.462 EUR, kar je za 7.930 EUR več kot v glavni knjigi, kjer je (na kontu 045) izkazana v znesku 3.722.712 EUR.

Muzej je razlike med registrom osnovnih sredstev in glavno knjigo pojasnil le delno – v skupnem znesku 20.170 EUR:

- Vrednost zemljišč, ki so bila po stanju na dan 31. 12. 2020 v glavni knjigi izkazana v nabavni vrednosti 88.260 EUR, kar je za 3 EUR manj kot v registru osnovnih sredstev, kjer so bila izkazana v znesku 88.263 EUR, se nanaša na 3 parcele (št. 117/5, št. 6 in št. 7, k. o. Polhov Gradec), razlika v znesku 2.646 EUR med nabavno vrednostjo zgradb, ki je v glavni knjigi izkazana v znesku 3.159.205 EUR in v registru osnovnih sredstev v znesku 3.156.559 EUR, pa se nanaša na vrednost investicije v zgradbo (na inventarni št. 83), ki v registru osnovnih sredstev ni bila izkazana.

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 v okviru sprememb vrednosti nepremičnin na podlagi novih izmer, ki jih je izdelala Geodetska uprava Republike Slovenije³³, in po usklajevanju z Ministrstvom za kulturo v poslovnih knjigah izkazal popravljene vrednosti zemljišč in zgradb v Ljubljani, Bistri, Ptuj in Polhovem Gradcu.

- Muzej v register osnovnih sredstev ni vpisal in ni izkazal v letih 2016, 2017 in 2018 nabavljene opreme in drobnega inventarja v skupnem znesku 2.761 EUR³⁴ oziroma je v 1 primeru v registru osnovnih sredstev izkazal v letu 2017 nabavljeno opremo v 523 EUR³⁵ previsokem znesku. Ker ob nabavi v letih 2016, 2017 in 2018 oprema in drobni inventar nista bila vpisana v register osnovnih sredstev, ob koncu teh let tudi nista bila popisana. Muzej z opremo in drobnim

³² Od tega so zemljišča izkazana za 3 EUR več v registru osnovnih sredstev kot v glavni knjigi, zgradbe pa za 2.646 EUR več v glavni knjigi kot v registru osnovnih sredstev.

³³ Sklep št. 02112-1581/2019-5 z dne 23. 9. 2020 in obvestilo Geodetske uprave Republike Slovenije, št. 02112-1581/2019-6 z dne 28. 10. 2020 ter obvestilo Vrhovnega sodišča Republike Slovenije o poočitvi z dne 6. 11. 2020 (Dn 182637/2020). Muzej je glede na nove vrednosti in popravke obstoječih vrednosti po stanju na dan 1. 1. 2021 povečal nabavno vrednost zemljišč za 19.063 EUR in zmanjšal nabavno vrednost zgradb za 10.221 EUR.

³⁴ Od tega v letu 2016 v skupnem znesku 1.903 EUR po računih št. 11/2016, 13/2016, 618/2016, 919/2016 in 1323/2016; v letu 2017 v znesku 359 EUR po računu št. 180/2017 ter v letu 2018 v skupnem znesku 499 EUR po računih št. 276/2018 in 457/2018.

³⁵ Po računu št. 1142/2017 je namesto 6.068 EUR v register osnovnih sredstev izkazal znesek 6.591 EUR.

inventarjem³⁶ v skupni vrednosti 953 EUR (oprema v znesku 236 EUR in drobni inventar v znesku 717 EUR) ne razpolaga več³⁷.

Ukrep muzeja

Muzej je v registru osnovnih sredstev po stanju na dan 1. 1. 2021 (po računih št. 1323/2016, 276/2018 in 457/2018) izkazal v letih 2016 in 2018 nabavljeno opremo (na inventarni št. 2583) in drobni inventar (na inventarnih št. od 2935 do 2937).

- Muzej je v letu 2019 v register osnovnih sredstev vnesel dvakratnik nabavne vrednosti vitrin (8.494 EUR³⁸), medtem ko je v glavno knjigo vnesel pravilen znesek nabavne vrednosti (4.247 EUR). V letu 2020 pa je muzej v register osnovnih sredstev vnesel napačen znesek nabavne vrednosti opreme (984 EUR³⁹), v glavno knjigo pa pravilen znesek nabavne vrednosti (832 EUR).

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 v registru osnovnih sredstev pri opremi z inventarnimi št. od 2867 do 2870 pravilno zmanjšal nabavne vrednosti in popravke vrednosti ter iz uporabe izločil opremo z inventarnimi št. od 2825 do 2829.

- Muzej je v registru osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2020 izkazoval v letu 2002 nabavljeno pohištvo (inventarna št. 1550, konto 0402) v nabavni vrednosti 900 EUR, ki je bilo že pred letom 2020 v celoti odpisano. Muzej je navedel, da se je ob premiku na drugo lokacijo leta 2017 pohištvo v registru osnovnih sredstev pojavilo tudi na novi inventarni št. 1551, in sicer v negativni nabavni vrednosti 900 EUR (torej s skupnim saldom 0; muzej razloga za to ni znal pojasniti). Zaradi navedenega je bila nabavna vrednost opreme v registru osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2020 prenizko izkazana za 900 EUR.

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 popravil vrednost na inventarni št. 1551 tako, da je na tej inventarni št. ostalo aktivno osnovno sredstvo.

- Muzej je v registru osnovnih sredstev med drugimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazoval zbirko muzejskega gradiva v vrednosti 40.907 EUR, kar je za 7.930 EUR več kot v glavni knjigi.

³⁶ Drobní inventar, nabavljen po računih št. 11/2016, 13/2016, 618/2016, 919/2016, 180/2017, ki se nanaša na brezžični telefon, pametne telefone in foto opremo in ki ga je muzej izkazoval v glavni knjigi, ne pa v registru osnovnih sredstev.

³⁷ Pojasnilo računovodkinje z dne 19. 11. 2021.

³⁸ Nanaša se na 5 razstavnih vitrin, nabavljenih 20. 11. 2019, ki jih je muzej v registru osnovnih sredstev izkazal v nabavni vrednosti 4.247 EUR na inventarnih št. od 2825 do 2829 kot razstavne vitrine in še enkrat na inventarnih št. od 2843 do 2847 v enaki nabavni vrednosti.

³⁹ Na inventarnih št. od 2867 do 2870.

Večina tega zneska (7.631 EUR) se nanaša na muzejsko gradivo z inventarno št. 3000005, ki je bilo v registru osnovnih sredstev pravilno izkazano v znesku 40.907 EUR, v glavni knjigi pa v znesku 33.276 EUR.

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 v glavni knjigi med muzejskim gradivom in donacijami izkazal 7.631 EUR.

Nepojasnjena je ostala razlika med registrom osnovnih sredstev in glavno knjigo v skupnem znesku 32.991 EUR, ki se nanaša na nabavno vrednost opreme, drobnega inventarja in drugih opredmetenih osnovnih sredstev.

Ukrep muzeja

Muzej je predložil izpise glavne knjige in registra osnovnih sredstev po stanju na dan 31. 12. 2021, iz katerih je razvidno, da je zneske nabavne vrednosti opreme, drobnega inventarja in drugih osnovnih sredstev v teh evidencah uskladi.

2.1.3.1.b Ugotovili smo, da je muzej v letu 2020 nabavil 10 enot raznega drobnega inventarja⁴⁰ v skupnem znesku 2.401 EUR, kar je izkazal na kontu 0410 – Drobní inventar. Muzej vrednosti nabavljenega drobnega inventarja v znesku 2.401 EUR ni v celoti odpisal ob nabavi, kar ni v skladu s 45. členom ZR, ki določa, da se drobní inventar odpiše enkratno v celoti ob nabavi.

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 za drobní inventar na inventarnih št. od 2873 do 2882 izvedel popravek vrednosti v skupnem znesku 2.401 EUR.

2.1.3.1.c Muzej je na dan 31. 12. 2020 izkazoval nabavno vrednost knjižnega gradiva v znesku 48.804 EUR, popravek vrednosti je bil izkazan v znesku 47.652 EUR. V preteklih letih je muzej knjižno gradivo odpisal v celoti ob nabavi, kar je v skladu s 45. členom ZR, ki določa, da se drobní inventar odpiše enkratno v celoti ob nabavi. Za razliko od preteklih let muzej v letu 2020 nabavljenega knjižnega gradiva v vrednosti 1.152 EUR ni v celoti odpisal ob nabavi, kar ni v skladu s 45. členom ZR.

⁴⁰ Od inventarne št. 2873 do 2882.

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 izvedel popravek vrednosti knjižnega gradiva v znesku 1.152 EUR.

2.1.3.1.d Muzej je v letu 2020 obračunal amortizacijo v znesku 41.154 EUR. Ugotovili smo, da v posameznih primerih amortizacijske stopnje niso bile določene in obračunane v skladu s Prilogo I Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, zato je bila amortizacija v letu 2020 previsoko obračunana za 525 EUR oziroma prenizko v preteklih letih za 3.783 EUR, in sicer je muzej:

- v 28 primerih⁴¹ (v letih 2009 in 2011) pri nabavljeni opremi določil in obračunal prenizki amortizacijski stopnji (2 in 5), ki jih Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ne določa, zato je bila amortizacija pred letom 2020 obračunana za 3.783 EUR prenizko – v primeru pravilno določene amortizacijske stopnje (20) bi bila vsa ta oprema že pred letom 2020 v celoti odpisana, zato je bila amortizacija v letu 2020 obračunana za 436 EUR previsoko;
- v 22 primerih⁴² pri opremi, nabavljeni v novembru 2020, upošteval amortizacijsko stopnjo 25, čeprav Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev za opremo za ogrevanje, ventilacijo in vzdrževanje prostorov določa amortizacijsko stopnjo 20, zato je bila amortizacija v letu 2020 obračunana za 89 EUR previsoko.

Ukrep muzeja

Muzej je po vnosu pravih amortizacijskih stopenj po stanju na dan 1. 1. 2021 na kontu 0501 – Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti izvedel popravek vrednosti opreme za 3.783 EUR in na kontu 0506 – Oprema za kontrolne in merilne naprave popravek vrednosti opreme za 89 EUR.

2.1.3.1.e Muzej je za zgradbo v Polhovem Gradcu, ki jo izkazuje v nabavni vrednosti 1.084.605 EUR in je kulturni spomenik državnega pomena, v letih 2008 do 2011 obračunal amortizacijo v skupnem znesku 129.503 EUR. Vlada je z Odlokom o razglasitvi gradu, vodnjaka in parka Polhov Gradec za kulturni spomenik državnega pomena⁴³ muzejski objekt v Polhovem Gradcu že leta 1999 razglasila za kulturni spomenik državnega pomena. Popravek vrednosti, ki je povezan z amortiziranjem, se na podlagi 2. člena Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev ne pojavlja pri opredmetenih osnovnih sredstvih kulturnega, zgodovinskega ali

⁴¹ Pri opremi z inventarnimi št. 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, ki je bila nabavljena v letu 2009, je bila upoštevana amortizacijska stopnja 2 namesto 20 (vsa oprema je bila izkazana na kontu 0401 – Oprema za opravljanje osnovne dejavnosti). Pri opremi z inventarno št. 2125, ki je bila nabavljena v letu 2011, je bila upoštevana amortizacijska stopnja 5 namesto 20 (oprema je bila izkazana na kontu 0406 – Oprema za merilne in kontrolne naprave).

⁴² Pri opremi z inventarnimi št. 2887, 2888, 2889, 2890, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2896, 2897, 2898, 2899, 2900, 2901, 2902, 2903, 2904, 2905, 2906, 2907, 2908, ki je bila nabavljena 18. 11. 2020.

⁴³ Uradni list RS, št. 81/99, 66/01 in 16/08 – ZVKD-1.

umetniškega pomena. Ker je muzej zgradbo, ki je kulturni spomenik, med letoma 2008 in 2011 amortiziral, je bila konec leta 2020 neodpisana vrednost zgradbe izkazana prenizko za 129.503 EUR.

Ukrep muzeja

Muzej je po stanju na dan 1. 1. 2021 izvedel storno knjižbo popravka vrednosti in povečal obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, (konto 9803) za 129.503 EUR.

2.1.3.2 Evidentiranje muzejskega in knjižničnega gradiva

V skladu z 2. členom pravilnika o vodenju inventarne knjige so inventarne knjige uradna, temeljna, trajna in obvezujoča evidenca za vsako zbirko premične kulturne dediščine v Republiki Sloveniji, iz katere je razviden celoten fond z osnovnimi podatki premične kulturne dediščine. Pravilnik o vodenju inventarne knjige v 4. točki 6. člena določa, da med obvezne sestavine inventarne knjige sodi tudi vrednost posameznega predmeta muzejske vrednosti, vendar pa vrednosti kot take ne opredeljuje niti glede načina določitve niti glede pomena oziroma namena uporabe.⁴⁴

Program Kronos, v katerem muzej vodi inventarno knjigo, omogoča izkazovanje 3 vrednosti muzejskega gradiva, in sicer: muzejske, računovodske ali tržne vrednosti. Po navedbi muzeja je računovodska vrednost enaka plačilu za nakup oziroma odkup gradiva. Tržna vrednost gradiva je vrednost, ki je ocenjena na podlagi primerljivih enot na trgu (prodajni katalogi, dražbe, ocene cenilcev in podobno). Muzejska vrednost pa je ocenjena vrednost gradiva po končanem muzejskem vrednotenju. Ne glede na navedeno pa neposredne povezave med računovodsko vrednostjo muzejskih predmetov iz inventarne knjige ter računovodsko vrednostjo v poslovnih knjigah muzeja ni, niti takšna zahteva ne izhaja iz relevantnih predpisov.

Muzejsko gradivo s področja tehnične dediščine, ki ga hrani muzej, je organizirano v zbirki, ki je po podatkih inventarne knjige na dan 31. 12. 2020 obsegala 7.634 inventariziranih muzejskih predmetov. Na podlagi sklepa o ustanovitvi muzej utemljuje svoje poslanstvo na podlagi zbirk s področij kmetijske tehnike, gozdarstva, lova, ribolova, energetike, rudarstva, industrije, prometa, komunikacij in informatike ter tiskarstva. V skladu z zbiralno politiko⁴⁵ v zbirke muzeja sodijo predmeti tehniške dediščine, ki so proizvod slovenskega znanja in slovenske ustvarjalnosti, ki so jih izdelali, zasnovali ali načrtovali Slovenci, ki so živeli in delovali v tujini, predmeti, ki so bili izdelani v tujini, a so odločilno vplivali na življenje ali navade Slovencev, predmeti, ki so pomembni z zgodovinskega, etnološkega ali sociološkega stališča in ki pomenijo pomembno tehnološko izboljšavo v svetovnem merilu ali so po kakršnem koli drugem merilu edinstveni in jih je mogoče označiti kot svetovno tehniško dediščino. Muzej je evidenco o odkupih vzpostavil na podlagi računov

⁴⁴ Edine usmeritve o določanju vrednosti muzejskih predmetov je mogoče najti v Pravilniku o seznamih zvrsti dediščine in varstvenih usmeritvah (Uradni list RS, št. 102/10), ki določa seznam zvrsti kulturne dediščine in njihove varstvene usmeritve za potrebe klasifikacije nepremične, premične in žive dediščine pri njenem identificiranju, dokumentiranju, registraciji, inventarizaciji, razglašanju za spomenik in drugih postopkih varstva dediščine, in sicer v drugem odstavku 10. člena, ki določa, da se vrednost predmeta določi na podlagi izstavljenega računa, dejanske odkupne ali prodajne vrednosti ter strokovne ali sodne cenitve. Vendar gre v tem primeru le za določitev mejnih vrednosti, ki jih morajo dosegati ali presegati predmeti premične dediščine, ki so predmet nadzora nad trgovanjem in drugimi posli.

⁴⁵ Opredeljeno v Strateškem načrtu javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije za obdobje 2020–2024.

in pogodb o odkupu, evidenco podarjenega muzejskega gradiva pa na podlagi darilnih pogodb. Muzej je navedel, da se pri vrednotenju muzejskega gradiva upoštevajo smernice⁴⁶, po katerih se muzejski predmeti delijo v 4 skupine, in sicer: odkupljeni predmeti, predmeti neprecenljive zgodovinske vrednosti, drugi predmeti (gre za večino) ter predmeti, ki niso spomeniki, se ne inventarizirajo in ostanejo na stopnji akcesije, inventarizirajo se lahko kasneje, če se izkaže, da imajo lastnosti dediščine. Pri odkupljenih predmetih se za vrednotenje uporabi cena, ki jo je zanje plačal muzej. Za opredelitev vrednosti predmetov neprecenljive zgodovinske vrednosti so določeni nekateri kriteriji glede na poslanstvo muzeja: pomembnost s stališča slovenske tehniške kulture, nezamenljivost, redkost in ohranjenost, pri določitvi vrednosti nad 50.000 EUR mora kustos predložiti pisno utemeljitev, o upravičenosti ocene pa odloča komisija. Pri drugih predmetih se lahko upošteva primerjava z odkupljenimi predmeti, ceno na trgu (na primer v starinarnicah, zasebnih zbirkah), z avkcijskimi katalogi, internetno prodajo ali pa posvet s kolegi ter pomoč komisije.

Muzejsko gradivo je muzej na dan 31. 12. 2020 izkazoval v 3 evidencah, in sicer: v glavni knjigi v znesku 3.722.712 EUR, v registru osnovnih sredstev v znesku 3.730.642 EUR in v inventarni knjigi v znesku 3.448.471 EUR.

Razlika med vrednostjo, izkazano v glavni knjigi, in vrednostjo, izkazano v registru osnovnih sredstev, v znesku 7.930 EUR se nanaša pretežno na prenizko izkazano vrednost muzejskega gradiva⁴⁷ v glavni knjigi (povezava s točko 2.1.3.1.a).

Vrednost, izkazana v inventarni knjigi, je bila za 282.171 EUR nižja od vrednosti, izkazane v registru osnovnih sredstev. Muzejsko gradivo, ki ga je muzej ob koncu leta 2020 izkazoval v registru osnovnih sredstev (v znesku 3.730.642 EUR), se nanaša na inventarizirane muzejske predmete – muzealije v znesku 1.465.065 EUR (39,3 %) in na muzejske predmete v akcesiji⁴⁸ v znesku 2.265.577 EUR (60,7 %). Muzej je vrednosti muzejskih predmetov v poslovnih knjigah prvič uskladi z vrednostjo muzejskih predmetov v inventarni knjigi ob koncu leta 2018, ko je v soglasju s svetom muzeja⁴⁹ na podlagi analitičnih evidenc muzejskih predmetov, ki so bili izkazani v inventarni knjigi v programu Kronos na dan 31. 12. 2018, izkazal muzejske predmete v muzejski vrednosti 3.236.248 EUR (od tega muzejske predmete v akcesiji v znesku 2.148.277 EUR in inventarizirane muzejske predmete v znesku 1.087.971 EUR). Po letu 2018 muzej ni več usklajeval vrednosti muzejskega gradiva iz muzejskih evidenc (inventarne knjige) z vrednostjo muzejskega gradiva v poslovnih knjigah.

V skladu s 3. členom ZVKD-1 je akcesija način, s katerim muzej pridobiva premično dediščino in jo vključuje v svoje zbirke. 17. člen ZVKD-1 določa, da muzejski predmet status premičnega spomenika dobi šele z vpisom v inventarno knjigo državnega ali pooblaščenega muzeja ali z razglasitvijo. V skladu z 18. členom ZVKD-1 je inventariziran premični spomenik vsaka premičnina in zbirka

⁴⁶ Gre za predlog dokumenta, ki še ni bil sprejet, obstaja le v obliki zabeleške z dne 9. 12. 2014, kot povzetek po osnutku navodil za vrednotenje muzejskih predmetov iz Narodnega muzeja Slovenije.

⁴⁷ Z inventarno št. 3000005.

⁴⁸ Akcesija je način, s katerim muzej pridobiva premično dediščino in jo vključuje v svoje zbirke, predmeti v akcesiji še niso inventarizirani, lahko so inventarizirani kasneje, če se izkaže, da imajo lastnosti dediščine, lahko pa v tej fazi tudi ostanejo.

⁴⁹ Z dne 26. 2. 2019, to je po tem, ko za leto 2017 ni prejel soglasja sveta muzeja k letnemu poročilu za leto 2017, ker v poslovnih knjigah ni izkazoval z donacijami prejetega muzejskega gradiva in vira teh sredstev.

premičnin (pod pogojem, da predstavlja izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti, je pomemben del življenja na območju Republike Slovenije ali njenih regij ali predstavlja pomemben vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo), ki je vpisana v inventarno knjigo državnega ali pooblaščenega muzeja in je v njegovem upravljanju. Med obveznimi podatki, ki jih vsebuje inventarna knjiga, so med drugim tudi podatki o pridobitvi predmeta in s tem tudi datum pridobitve. Iz navedenega izhaja, da predmeti, ki so v fazi akcesije, še nimajo vseh potrebnih atributov premičnega spomenika, predvsem pa (še) ni nedvoumno izkazano, da so predani muzeju v upravljanje. Muzej je v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2020 med opredmetenimi osnovnimi sredstvi izkazoval tudi muzejske predmete v fazi akcesije v znesku 2.265.577 EUR⁵⁰.

Tabela 7 Enote muzejskega in knjižničnega gradiva na dan 31. 12. 2020

Gradivo	Število dokumentiranih enot	Število nedokumentiranih enot	Skupaj	Število podarjenih enot v skupnem številu enot
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)
Muzejsko gradivo ⁵¹	7.634	2.019	9.653	4.624
Knjižnično gradivo	13.780	0	13.780	5.236

Vir: inventarna knjiga in podatki muzeja.

Muzej je imel ob koncu leta 2020 dokumentiranih 79,1 % enot muzejskega gradiva, petina (20,9 %) enot še ni bila popisana. Med vsemi enotami muzejskega gradiva je bilo 47,9 % podarjenih.

2.1.3.2.a Muzej na dan 31. 12. 2020 ni imel dokumentiranih 2.019 enot muzejskega gradiva, kot to določa 69. člena ZVKD-1, po katerem dokumentiranje dediščine vsebuje predvsem evidentiranje gradiva, zbiranje podatkov za inventarizacijo enote dediščine, evidentiranje njenega stanja, ogroženosti ter dokumentiranje posegov, akcesije in premestitve enot.

Pojasnilo muzeja

V Strateškem načrtu Javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije za obdobje 2020–2024 je opredeljen cilj, da muzej do leta 2024 popiše najmanj 90 % že obstoječega fundusa ter digitalno inventarizira vse na novo pridobljene predmete premične tehniške dediščine. Muzej je v zadnji fazi dokumentiranja muzejskega gradiva za nazaj. To nalogo muzej opravlja postopoma, poleg tekočega dela glede na časovne, finančne in kadrovske možnosti. Ker sočasno s popisom izvaja revizijo ter reinventarizacijo tega gradiva, je delo dolgotrajno. Popis muzejskega gradiva bo muzej dokončal predvidoma do konca 5-letnega obdobja, sočasno z dokončanjem selitve zbirk v depoje izven Bistre in dokončanjem projekta prenove Bistre.

⁵⁰ V letu 2021 je muzej s konta Druga opredmetena osnovna sredstva na izvenbilančni konto prenesel muzejske predmete v fazi akcesije v vrednosti 1.768.270 EUR.

⁵¹ Muzej ločeno izkazuje tudi lovsko zbirko (skupaj 2.050 enot, od tega 956 dokumentiranih enot) ter ribiško zbirko (ki po oceni vsebuje okrog 1.700 enot); pri obeh zbirkah lastništvo med muzejem ter Slovenskim lovskim muzejem in Ribiško zvezo Slovenije še ni urejeno.

Knjižnica muzeja je imela na dan 31. 12. 2020 dokumentiranih 13.780 enot knjižničnega gradiva v nabavni vrednosti 48.804 EUR, od tega v ročni inventarni knjigi 12.575 enot (91,3 %) ter 1.205 enot (8,7 %) v sistemu Cobiss (od leta 2015 dalje). V letu 2020 je muzej pridobil 115 enot, od tega z nakupom 71 enot (4 monografskih in 67 serijskih) ter z izmenjavo 44 enot (38 monografskih in 6 serijskih).

2.1.3.2.b Muzej v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2020 ni izkazoval vrednosti 4.624 enot podarjenega muzejskega gradiva in 5.236 enot podarjenega knjižničnega gradiva, kar ni v skladu z 28. členom ZR, ki določa, da bilanca stanja vsebuje podatke o stanju sredstev in obveznosti do virov sredstev pravne osebe ob koncu obračunskega obdobja.

Ukrep muzeja

Direktorica muzeja je z dne 17. 6. 2002 sprejela Pravilnik o vrednotenju muzejskih predmetov v Tehniškem muzeju Slovenije.

2.1.4 Obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje

Muzej je 17. 3. 2021 z Ministrstvom za kulturo uskladił stanje obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, ki so skupaj s presežkom prihodkov nad odhodki (7.523 EUR) na dan 31. 12. 2020 znašale 3.061.545 EUR.

Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva so bile na dan 1. 1. 2020 izkazane v vrednosti 3.045.123 EUR, na dan 31. 12. 2020 pa v vrednosti 3.061.545 EUR oziroma za 16.422 EUR več. Povečanje za 51.917 EUR predstavljajo prejeta sredstva Ministrstva za kulturo za nakup opreme (21.700 EUR), sredstva za nakup opreme iz presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let po sklepu sveta muzeja z dne 25. 2. 2020 (12.896 EUR), preknjižba zneska male hidroelektrarne Bistra iz donacij (9.798 EUR) ter presežek prihodkov nad odhodki tekočega leta (7.523 EUR). Zmanjšanje za 35.495 EUR se nanaša na del obračunane amortizacije, izkazane v breme vira⁵².

2.1.5 Oddaja stvarnega premoženja v najem

ZSPDSLS-1 v 5. členu določa, da se stvarno premoženje, ki ga noben upravljavalec trajno ne potrebuje za opravljanje svojih nalog, bodisi proda bodisi z oddajo v najem ali na drug ustrezen način zagotovi njegova učinkovita raba. Pri tem je treba postopke ravnanja s stvarnim premoženjem voditi učinkovito, torej s čim manjšimi stroški za dosego danega rezultata oziroma da se z danimi stroški doseže čim boljši rezultat za državo ali samoupravne lokalne skupnosti. V skladu s 7. členom ZSPDSLS-1 morajo biti udeleženci v postopkih ravnanja s stvarnim premoženjem obravnavani enakopravno, 8. člen pa določa, da mora biti zagotovljena preglednost vodenja postopkov in sprejemanja odločitev. V skladu s 64. členom ZSPDSLS-1 se nepremično premoženje oddaja v najem

⁵² Razlika 5.659 EUR do vrednosti obračunane amortizacije za leto 2020 (41.154 EUR) je bila izkazana kot strošek amortizacije.

po eni od metod iz prvega odstavka 49. člena tega zakona: z izvedbo javne dražbe, z javnim zbiranjem ponudb ali s sklenitvijo neposredne pogodbe, upoštevajoč predviden letni prihodek od oddaje nepremičnine v najem. Upravljavca je v skladu z 10. členom ZSPDSLS-1 pristojen za ravnanje s stvarnim premoženjem in v imenu in za račun lastnika izvršuje vse pravice in obveznosti, povezane s stvarnim premoženjem, če zakon ne določa drugače. ZSPDSLS-1 v 58. členu določa še, da upravljanje nepremičnega premoženja med drugim obsega tudi oddajo v najem, postopke upravljanja nepremičnega premoženja pa izvaja upravljavca.

V skladu z 11. členom sklepa o ustanovitvi je naloga direktorja med drugim, da skrbi za trženje storitev in določa cene storitev. Direktor je v skladu z 12. členom sklepa o ustanovitvi pooblaščen za sklepanje pogodb v okviru potrjenega finančnega načrta, razen pogodb o investicijah, za katere je potreben sklep sveta zavoda, in pogodb, ki se nanašajo na nepremičnine, ki jih ima zavod v upravljanju, za kar je potrebno predhodno soglasje ustanovitelja. K cenam storitev je podal soglasje svet muzeja, zadnja sprememba je bila sprejeta na 12. redni seji z dne 7. 9. 2020. V letu 2020 so prihodki od oddaje stvarnega premoženja znašali 5.653 EUR, od tega prihodki od organizacije prireditev in porok 4.733 EUR in prihodki od najemnin 920 EUR.

Oddajo prostorov muzeja za organizacijo prireditev in porok ureja Pravilnik o izvedbi prireditev z dne 12. 2. 2015⁵³. Pravilnik določa, da je pred organizacijo prireditve treba skleniti pogodbo, za zneske do 1.000 EUR pa zadostuje naročilnica. Pravilnik določa tudi način določitve višine uporabnine⁵⁴ muzejskih prostorov in zunanjih površin, za primere, ko prireditev poteka izven rednega odpiralnega časa muzeja, pa še stroške odpiranja, prisotnosti dežurnih oseb muzeja, uporabnino za morebitno dodatno opremo ter ostale pogoje uporabe muzejskih površin.

Prihodki od najemnin se nanašajo predvsem na oddajo 2 stanovanj v dolgoročni najem (696 EUR), razliko (224 EUR) pa predstavljajo prihodki od posamičnih oddaj prostorov muzeja pravnim osebam. Pogodbi o oddaji stanovanj fizičnima osebam je leta 1995 sklenilo Ministrstvo za kulturo kot lastnik stanovanj⁵⁵ na podlagi takrat veljavnega Stanovanjskega zakona⁵⁶ (v nadaljevanju: SZ).

2.1.5.a Za hišniško stanovanje v gradu Bistra s skupno površino 87,67 m² in z mesečno najemnino 5.070 SIT oziroma v znesku 21,16 EUR, ki se revalorizira skladno z rastjo cen na drobno, je bila sklenjena⁵⁷ najemna pogodba za določen čas – do prenehanja delovnega razmerja najemnika v muzeju. Glede na to, da je najemniku delovno razmerje zaradi upokojitve prenehalo 1. 8. 2013, je od tedaj službeno stanovanje zasedal neupravičeno in bi se v skladu z določbo 20. člena pogodbe o najemu v roku 60 dni iz stanovanja moral izseliti. Tudi SZ-1 v 95. členu najemniku nalaga, da mora

⁵³ Sprejela direktorica muzeja.

⁵⁴ Cenik je potrdil svet muzeja, nazadnje na 12. redni seji z dne 7. 9. 2020, pred tem pa na 4. redni seji z dne 5. 11. 2018.

⁵⁵ Pogodbi je po pooblastilu podpisal takratni direktor muzeja.

⁵⁶ Uradni list RS, št. 18/91-I, 19/91 – popr., 13/93 – ZP-G, 9/94 – odl. US, 21/94, 29/95 – ZPDF, 23/96, 24/96 – odl. US, 44/96 – odl. US, 1/00, 1/00 – odl. US, 22/00 – ZJS, 87/02 – SPZ in 29/03 – odl. US; nadomestil ga je Stanovanjski zakon (v nadaljevanju: SZ-1; Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19 in 189/20 – ZFRO).

⁵⁷ Z dne 29. 3. 1995.

v primeru, da ni sklenjen aneks k najemni pogodbi za določen čas, stanovanje izprazniti oseb in stvari v pogodbenem roku.

Ukrep muzeja

Muzej je 24. 5. 2022 najemniku posredoval poziv za izpraznitev stanovanja.

2.1.5.b V drugem primeru je bila najemna pogodba sklenjena⁵⁸ za nedoločen čas za stanovanje v gradu Bistra s skupno površino 55,54 m² in z mesečno najemnino 2.538 SIT oziroma v znesku 10,60 EUR, ki se prav tako usklajuje z indeksom rasti cen na drobno⁵⁹. V 3. členu pogodbe je določeno, da je stanovanje po tej pogodbi neprofitno stanovanje. SZ, ki je veljal v času sklenitve pogodbe, je v 63. členu v povezavi z 11. členom določal, da predstojnik republiškega upravnega organa, pristojnega za stanovanjske zadeve, med drugim predpiše metodologijo za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih. Ob sklenitvi pogodbe je bila veljavna Metodologija za oblikovanje najemnin neprofitnih stanovanj⁶⁰, ki jo je nadomestil Pravilnik o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih⁶¹. Zakon o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona⁶² (v nadaljevanju: SZ-D) v 5. členu in SZ-1 v 181. členu sta predvidela postopen dvig neprofitnih najemnin, in sicer tudi za neprofitna stanovanja, dana v najem pred njunim sprejetjem. Izdana sta bila tudi nova podzakonska predpisa, in sicer najprej Odlok o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih⁶³, nato pa na podlagi SZ-1 še Uredba o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih ter merilih in postopku za uveljavljanje subvencioniranih najemnin⁶⁴. Na podlagi teh pravnih aktov so se neprofitne najemnine bistveno povišale. V letu 2020 je najemnina znašala 22 EUR mesečno, iz česar izhaja, da muzej ni uskladil višine neprofitne najemnine, kot sta to zahtevala 5. člen SZ-D in 181. člen SZ-1. Ocenjujemo, da je muzej najemniku zato v letu 2020 zaračunal za najmanj 2.340 EUR manj, kot bi znašala neprofitna najemnina za stanovanje enake površine⁶⁵.

⁵⁸ Z dne 5. 1. 1995.

⁵⁹ Pogodba v 22. členu določa, da lastnik lahko odpove pogodbo iz razlogov in pod pogoji, določenimi v 54. členu SZ (zdaj 106. člen SZ-1), torej če ne gre za krivdne razloge, mora lastnik najemniku priskrbeti drugo primerno stanovanje, njegov položaj iz najemnega razmerja pa se ne sme poslabšati.

⁶⁰ Uradni list RS, št. 32/92.

⁶¹ Uradni list RS, št. 47/95.

⁶² Uradni list RS, št. 1/00. Eden izmed razlogov za sprejem novele je bil, da dotedanje neprofitne najemnine niso pokrivala dejanskih stroškov uporabe.

⁶³ Uradni list RS, št. 23/00 in 96/01.

⁶⁴ Uradni list RS, št. 131/03, 142/04, 99/08, 79/15 in 91/15.

⁶⁵ Pri oceni smo upoštevali 3,9 EUR/m² kot najnižjo neprofitno najemnino, upoštevano v gradivu za obravnavo Zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona – SZ-1, EVA: 2020-2550-0053: 3,9 EUR/m² * 55,54 m² = 217 EUR mesečno oziroma 2.604 EUR letno; dejansko je bilo v letu 2020 zaračunano in plačano 264 EUR.

2.2 Nabava osnovnih sredstev ter stroški materiala in storitev, povezani s stvarnim premoženjem

Ministrstvo za kulturo je za izvedbo programa dela muzeja v letu 2020 iz državnega proračuna na podlagi 3 odločb⁶⁶ namenilo skupaj 1.412.321 EUR, od tega:

- za stroške dela do 934.777 EUR,
- za splošne stroške delovanja do 246.120 EUR,
- za programske materialne stroške do 209.724 EUR in
- za stroške investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme do 21.700 EUR.

V skladu z 10. členom Pravilnika o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture⁶⁷ je o višini financiranja minister za kulturo odločil na podlagi predloga finančnega načrta ter programa dela, ki ju je predložil muzej. Po prejemu odločbe o financiranju št. 6210-14/2019/5 z dne 18. 12. 2019 je muzej pripravil z odločbo usklajen finančni načrt in program dela, ki ju je svet muzeja potrdil na 7. korespondenčni seji (zapisnik z dne 12. 2. 2020), Ministrstvu za kulturo pa sta bila posredovana 15. 2. 2020. V skladu z odločbo št. 6210-14/2019/6 z dne 14. 1. 2020, s katero je Ministrstvo za kulturo muzeju odobrilo 5.507 EUR dodatnih sredstev, rebalans finančnega načrta ni bil potreben, muzej pa je moral o porabi sredstev poročati v letnem poročilu za leto 2020. V skladu s 4. točko zadnje odločbe Ministrstva za kulturo o financiranju dejavnosti muzeja za leto 2020 (št. 6210-14/2019/102 z dne 5. 11. 2020) je muzej pripravil rebalans finančnega načrta ter z odločbo usklajen program dela in finančni načrt 16. 12. 2020 posredoval ministrstvu. Muzej je o končnem znesku načrtovanih sredstev in o porabi sredstev poročal v finančnem poročilu za leto 2020 ter v letnem poročilu za leto 2020, ki ga je svet muzeja sprejel na seji z dne 18. 2. 2021. Oba dokumenta je muzej 24. 2. 2021 posredoval tudi ministrstvu.

2.2.1 Nabava osnovnih sredstev

Muzej je v letu 2020 izkazal povečanje vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev za 35.678 EUR.

Tabela 8 Nabava osnovnih sredstev v letu 2020

Vrednost nabavljenih osnovnih sredstev	Leto 2020 v EUR	Leto 2019 v EUR	Indeks 2020/2019
Oprema	34.476	30.621	118
Druga opredmetena osnovna sredstva	1.211	/	/
Skupaj	35.678	30.621	/

Vir: letni poročili muzeja za leti 2019 in 2020.

⁶⁶ Št. 62100-14/2019/5 z dne 18. 12. 2019, št. 62100-14/2019/6 z dne 14. 1. 2020 in št. 62100-14/2019/102 z dne 5. 11. 2020.

⁶⁷ Uradni list RS, št. 85/10.

Povečanje vrednosti opreme v skupnem znesku 34.476 EUR se nanaša predvsem na nabavo razvlažilcev in čistilcev v znesku 21.845 EUR, računalniške opreme v znesku 9.000 EUR ter pohištva v znesku 832 EUR, preostanek sredstev pa se nanaša na nabavo razne opreme in drobnega inventarja. Povečanje vrednosti drugih opredmetenih osnovnih sredstev se nanaša na muzejske predmete. Za investicije in investicijsko vzdrževanje je muzej v finančnem načrtu za leto 2020 načrtoval 34.190 EUR, Ministrstvo za kulturo je z odločbo z dne 5. 11. 2020 za stroške investicijskega vzdrževanja in nakupa opreme za ureditev depojev namenilo do 21.700 EUR. Iz finančnega poročila za leto 2020⁶⁸ je razvidno, da je muzej v tem letu za nabavo razvlažilcev in čistilcev iz sredstev ministrstva porabil 21.700 EUR, za preostale nabave (računalniki, pohištvo in druga oprema) pa so bila sredstva zagotovljena v okviru izvajanja programov.

2.2.2 Stroški materiala in storitev, povezani s stvarnim premoženjem

Stroški materiala, povezani s stvarnim premoženjem (material za restavratorske delavnice, za razstave in za vzdrževanje eksponatov, material za vzdrževanje poslovnih objektov, računalnikov in komunikacijske opreme ter druge opreme), so v letu 2020 predstavljali 23,5 % vseh stroškov materiala v muzeju (leto prej 29,4 %). Stroški storitev, povezani s stvarnim premoženjem (vključene so zavarovalne premije, varovanje, tekoče in investicijsko vzdrževanje ter najemnine), so v letu 2020 predstavljali 33,7 % vseh stroškov storitev (leto prej 31,8 %). Drugi stroški, povezani s stvarnim premoženjem, se nanašajo na nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, ki je v letu 2020 znašalo 5.247 EUR. Obravnavane stroške podrobneje prikazuje Tabela 9.

⁶⁸ Z dne 9. 2. 2021, priloga J1: Specifikacija vlaganj v osnovna sredstva za leto 2020; svet muzeja ga je potrdil na seji z dne 18. 2. 2021.

Tabela 9 Stroški materiala, storitev in drugi stroški, povezani s stvarnim premoženjem

Del stroškov materiala in storitev ter drugi stroški, povezani s stvarnim premoženjem	Leto 2020 v EUR	Leto 2019 v EUR	Indeks 2020/2019
(1)	(2)	(3)	(4)=(2)/(3)*100
Material za restavratorske delavnice	5.439	5.462	100
Material za razstave	9.219	18.236	51
Material za vzdrževanje eksponatov	4.687	3.290	142
Material za vzdrževanje poslovnih objektov	2.234	3.248	69
Material za vzdrževanje računalnikov in komunikacijske opreme	0	157	/
Material za vzdrževanje druge opreme	3.163	3.485	91
Skupaj stroški materiala, povezani s stvarnim premoženjem	24.742	33.878	73
Zavarovalne premije	14.650	17.040	86
• avtomobilsko zavarovanje	2.053	1.775	116
• pred škodo ali odgovornostjo	12.597	15.265	83
Stroški varovanja	7.406	8.047	92
Tekoče in investicijsko vzdrževanje	85.584	95.710	89
• Tekoče vzdrževanje poslovnih objektov	49.112	58.334	84
• Tekoče vzdrževanje računalniške in programske opreme	8.873	10.963	81
• Tekoče vzdrževanje vozil	2.796	1.537	182
• Tekoče vzdrževanje druge opreme	6.138	9.575	64
• Vzdrževanje programske opreme Vasco, Četrta pot	7.297	6.027	121
• Vzdrževanje programske opreme Dimenzija	11.368	9.274	123
Najemnine	23.529	21.750	108
• Poslovni objekti	22.419	21.442	105
• Druge najemnine, zakupnine	1.110	308	360
Skupaj stroški storitev, povezani s stvarnim premoženjem	131.169	142.547	92
Nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča	5.247	7.116	74
SKUPAJ	161.158	183.541	88

Vir: bruto bilanci muzeja za leti 2020 in 2019.

Muzej v letnem poročilu za leto 2020 navaja, da je bilo za digitalizacijo porabljeno 5.475 EUR, od tega je bilo največ sredstev (4.617 EUR) namenjenih za profesionalno izdelane fotografije 78 muzealij za dopolnjevanje podatkovne baze Kronos, ki so namenjene objavi na spletni strani muzeja. Ostali stroški se nanašajo na vzdrževanje in posodobitve spletne strani ter prevajanje.

Stroški najemnin za poslovne prostore, ki so v letu 2020 znašali 22.419 EUR, se nanašajo pretežno na najem poslovnega objekta Zavoda Republike Slovenije za blagovne rezerve v Kočevju (v znesku 17.536 EUR), kjer muzej v depojih v ustrezni mikroklimi hrani predvsem eksponate večjih dimenzij in teže, ter objekta Koblerjev mlin v Borovnici (v znesku 4.883 EUR), ki prav tako služi za shranjevanje eksponatov ter parkiranje kombijev in prikolice muzeja ter muzejskega traktorja.

Preverili smo pravilnost postopkov izbire dobaviteljev materiala in osnovnih sredstev ter izvajalcev storitev glede na določila ZJN-3 ter podlage za izplačilo. V letu 2020 je muzej imel Navodilo za oddajo javnih naročil brez objave⁶⁹ (v nadaljevanju: navodilo), ki za evidenčna naročila, kadar gre za blago in storitve v vrednosti do 1.999 EUR brez DDV in gradnje do 4.999 EUR brez DDV, določa, da se naročajo na podlagi naročilnice ali pogodbe, izdane oziroma sklenjene na podlagi predloga naročnika. Blago in storitve v vrednosti od 2.000 EUR do 20.000 EUR brez DDV ter gradnje v vrednosti od 5.000 EUR do 40.000 EUR brez DDV se naročajo po enostavnem postopku, pri katerem se povabilo k oddaji ponudbe posreduje najmanj 3 potencialnim ponudnikom.

2.2.2.a Muzej je v letu 2020 izkazal stroške zavarovanj pri Zavarovalnici Triglav, d. d. (zavarovanje motornih vozil, splošne odgovornosti, stekla, strojelomno in vlomsko zavarovanje po letnih zavarovalnih policah⁷⁰) in pri Grawe Zavarovalnici, d. d. (zavarovanje požara in ujm na podlagi 7-letne zavarovalne police⁷¹) v skupnem letnem znesku 14.650 EUR. Glede na obseg stroškov⁷² za zavarovalne premije ter na podlagi večletnih pogodb z 2 izvajalcema bi moral muzej oceniti vrednost javnega naročila v skladu s prvim in dvanajstim odstavkom 24. člena ZJN-3 in izvesti ustrezen postopek, ki ga določa prvi odstavek 39. člena ZJN-3.

2.2.2.b Stroški varovanja so v letu 2020 znašali 11.239 EUR. Izvajalec GVS, d. d. je bil izbran 14. 3. 2011, pogodba z njim pa podpisana 28. 3. 2011. Muzej je predložil pogodbo⁷³ in 4 anekse, ki jih je sklenil z družbo GVS, d. d. za protipožarno varovanje in vzdrževanje protipožarnega tehničnega sistema, pri čemer je zadnji aneks (št. 4, ki velja od 1. 4. 2017) sklenjen za nedoločen čas. Glede na obseg stroškov⁷⁴ za varovanje poslovnih prostorov bi moral muzej oceniti vrednost javnega naročila v skladu s prvim in desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 in izvesti ustrezen postopek, ki ga določa prvi odstavek 39. člena ZJN-3.

Muzej je GVS, d. d. med drugim plačal tudi izvedene storitve protivlomnega in protipožarnega varovanja poslovnih prostorov, na podlagi računa št. 2004827 z dne 29. 5. 2020. Ugotovili smo, da opravljene storitve niso bile zaračunane v skladu s pogodbo in aneksi, ker je zaračunana cena storitev za lokacijo muzeja v Bistri 137,61 EUR brez DDV mesečno, medtem ko je pogodbeni cena 100 EUR brez DDV, revalorizirana⁷⁵ cena na dan 1. 5. 2020 pa 107,3 EUR, kar za to lokacijo na letni ravni predstavlja 363 EUR preveč plačanega zneska.

2.2.2.c Muzej je v letu 2020 pri družbi Atr.sis, d. o. o. naročil za 7.012 EUR storitev vzdrževanja informacijske infrastrukture na podlagi Pogodbe o vzdrževanju informacijske infrastrukture v Tehniškem muzeju Slovenije⁷⁶, sklenjene po izvedenem povpraševanju v letu 2015. Muzej bi moral

⁶⁹ Z dne 27. 5. 2013; sprejel ga je takratni direktor muzeja.

⁷⁰ Št. OD38000132337 za obdobje od 1. 4. 2020 do 1. 4. 2021, št. PR40100000640 za obdobje 31. 3. 2020 do 31. 3. 2021, št. PR40100000623 za obdobje 31. 3. 2020 do 31. 3. 2021, št. PR40100000639 za obdobje 31. 3. 2020 do 31. 3. 2021.

⁷¹ Polica št. 1.903.020 za obdobje od 1. 12. 2017 do 1. 12. 2024.

⁷² Stroški zavarovanja so v letu 2018 znašali 15.522 EUR in leta 2019 16.974 EUR.

⁷³ Pogodba o izvajanju storitev varovanja premoženja, POG. ŠT. 071/11-0123 (434/11/OJ) z dne 1. 5. 2011.

⁷⁴ Stroški varovanja so v letu 2018 znašali 13.206 EUR in leta 2019 12.631 EUR.

⁷⁵ Pogodba o izvajanju storitev v 17. členu določa, da se cene mesečno valorizirajo na podlagi indeksa rasti cen življenjskih potrebščin po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije.

⁷⁶ Št. 95/15/NP z dne 22. 4. 2015.

oceniti vrednost javnega naročila⁷⁷ v skladu s prvim in desetim odstavkom 24. člena ZJN-3 in izvesti ustrezen postopek, ki ga določa prvi odstavek 39. člena ZJN-3. Pogodba iz leta 2015 ne vsebuje roka veljavnosti pogodbe (kar je sicer zahteva 67. člena ZJN-3). Na računu št. 2000000005-9 z dne 31. 1. 2020 so ob pogodbeno dogovorjeni ceni vzdrževanja 390 EUR brez DDV zaračunane tudi storitve tehnične ure v znesku 280 EUR brez DDV (1 ura je 35 EUR), ki pa nimajo podlage v sklenjeni pogodbi.

Muzej je decembra 2020 izvedel postopek izbire izvajalca storitev vzdrževanja informacijske infrastrukture. Izvajalca ELK d. o. o. Ljubljana je izbral na podlagi 3 prejetih ponudb, ki pa med seboj niso bile primerljive.

2.2.2.d Navodilo v 9. členu določa, da se povabilo k oddaji ponudbe posreduje najmanj 3 potencialnim ponudnikom. V skladu z 10. členom navodila se naročilo lahko odda tudi, če na povabilo prispe samo 1 ponudba, ki ustreza pogojem iz povabila. Ugotovili smo, da muzej v letu 2020 v najmanj 2 primerih ni ravnal v skladu z 9. členom navodila, ker povabila k oddaji ponudbe ni posredoval najmanj 3 potencialnim ponudnikom. Navedeno smo ugotovili glede naročil blaga in storitev oziroma gradenj pri naslednjih dobaviteljih in izvajalcih storitev: Šering projekti, Marjan Šerber, s. p. (za izdelavo idejnega projekta stopnic v znesku 2.422 EUR) in Vodjan Jesenovec Janez s. p. (za sanacijo sanitarij pri glavnem vhodu v znesku 6.211 EUR).

2.2.2.e ZJN-3 v drugem odstavku 21. člena določa, da mora naročnik vsako leto do zadnjega dne februarja na svoji spletni strani ali portalu javnih naročil objaviti seznam javnih naročil, ki so bila oddana preteklo leto in katerih ocenjena vrednost je nižja od 20.000 EUR⁷⁸ oziroma 40.000 EUR⁷⁹ za blago in storitve ali nižja od 40.000 EUR⁸⁰ oziroma 80.000 EUR⁸¹ za gradnje ter enaka ali višja od 10.000 EUR brez DDV, z opisom predmeta, vrsto predmeta in vrednostjo oddanega naročila brez DDV ter nazivom gospodarskega subjekta, ki mu je bilo naročilo oddano. Ugotovili smo, da je muzej vodil evidenco o oddaji javnih naročil, iz katere so razvidni različni podatki: zaporedna številka naročila v letu, datum vnosa, osnova, DDV, skupni znesek, dajatve, izbrani partner, naziv partnerja, opis, utemeljitev, naziv tipa naročila (blago ali storitev), vendar pa podatkov o oddaji in seznamu javnih naročil ni objavil na svoji spletni strani ali na portalu javnih naročil, zato je ravnal nasprotju z drugim odstavkom 21. člena ZJN-3.

⁷⁷ Stroški vzdrževanja Atr.sis, d. o. o. so v letu 2018 zanašali 10.889 EUR, v letu 2019 pa 9.101 EUR.

⁷⁸ Do 10. 4. 2020.

⁷⁹ Od 11. 4. 2020 dalje.

⁸⁰ Do 10. 4. 2020.

⁸¹ Od 11. 4. 2020 dalje.

3. Mnenje

Revidirali smo pravilnost dela poslovanja **Tehniškega muzeja Slovenije** v letu 2020.

Mnenje s pridržkom

Ugotovili smo, da Tehniški muzej Slovenije pri ravnanju s stvarnim premoženjem v letu 2020 ni posloval v skladu s predpisi, internimi akti ter pogodbenimi določili v naslednjih primerih:

- ni poskrbel za urejeno zemljiškoknjižno stanje nepremičnin in ni zagotovil učinkovite rabe premoženja, s katerim je upravljal, kar je v nasprotju z Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti ter Stanovanjskim zakonom – točke 2.1.1.a, 2.1.5.a in 2.1.5.b;
- muzejskega gradiva in knjižnega gradiva ni popisal in stanja sredstev ni uskladjal z dejanskim stanjem, ugotovljenim s popisom, ni obračunal popravka vrednosti, v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2020 pa ni izkazoval vseh enot muzejskega in knjižničnega gradiva, kar ni v skladu z Zakonom o računovodstvu – točke 2.1.2.a, 2.1.3.1.b, 2.1.3.1.c in 2.1.3.2.b;
- uporabil je nepravilne amortizacijske stopnje in amortizacijo obračunal tudi od opredmetenih osnovnih sredstev, za katera se ne obračunava, kar je v nasprotju s Pravilnikom o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev – točki 2.1.3.1.d in 2.1.3.1.e;
- glavna knjiga in register osnovnih sredstev nista bila usklajena, kar je v nasprotju z notranjim aktom – točka 2.1.3.1.a;
- muzejskega gradiva ni v celoti dokumentiral, kar je v nasprotju z Zakonom o varstvu kulturne dediščine – točka 2.1.3.2.a;
- material in storitve v vrednosti najmanj 32.901 EUR je nabavil v nasprotju z Zakonom o javnem naročanju in pogodbenimi določili, pri nabavi materiala in storitev v vrednosti najmanj 8.633 EUR pa ni postopal v skladu z določbami internega akta, poleg tega tudi ni objavil podatkov o oddaji javnih naročil, kot to zahteva zakon – točke 2.2.2.a, 2.2.2.b, 2.2.2.c, 2.2.2.d in 2.2.2.e.

Razen vpliva ugotovljenih nepravilnosti na pravilnost dela poslovanja, ki jih navajamo v prejšnjem odstavku, menimo, da je Tehniški muzej Slovenije v letu 2020 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi.

4. Zahteva za predložitev odzivnega poročila

Tehniški muzej Slovenije mora v roku 90 dni po prejemu revizijskega poročila predložiti računskemu sodišču odzivno poročilo.

Odzivno poročilo mora vsebovati:

- navedbo revizije, na katero se nanaša,
- kratek opis nepravilnosti v poslovanju, ki so bile ugotovljene z revizijo, in
- izkaz popravljivih ukrepov.

Izkaz popravljivih ukrepov mora obsegati navedbo popravljivih ukrepov in ustrezna dokazila o izvedenih popravljivih ukrepih za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

Tehniški muzej Slovenije mora v odzivnem poročilu izkazati, da je:

1. nadaljeval ustrezne aktivnosti za ureditev zemljiškoknjižnega stanja nepremičnin – točka 2.1.1.a;
2. pripravil načrt aktivnosti z navedbo aktivnosti, odgovorne osebe in roka za izvedbo posamezne aktivnosti ter začel z aktivnostmi za izvedbo popisa muzejskega in knjižničnega gradiva – točka 2.1.2.a;
3. pripravil načrt aktivnosti z navedbo aktivnosti, odgovorne osebe in roka za izvedbo posamezne aktivnosti za dokumentiranje muzejskega gradiva – točka 2.1.3.2.a;
4. pripravil načrt aktivnosti z določitvijo aktivnosti, odgovorne osebe in roka za izvedbo posamezne aktivnosti za vnos vrednosti podarjenega muzejskega in knjižničnega gradiva v poslovne knjige – točka 2.1.3.2.b;
5. uredil razmerje z najemnikom stanovanja in začel zaračunavati ustrezno višino neprofitne najemnine – točki 2.1.5.a in 2.1.5.b;
6. začel aktivnosti za izbiro izvajalca storitev varovanja in vzdrževanja informacijske infrastrukture v skladu z Zakonom o javnem naročanju – točki 2.2.2.b in 2.2.2.c;
7. izvedel poračun preveč plačanega zneska storitev, ki nima podlage v pogodbi – točka 2.2.2.b;
8. objavil seznam izvedenih javnih naročil v skladu z 21. členom Zakona o javnem naročanju – točka 2.2.2.e.

Po drugem odstavku 29. člena ZRacS-1 je odzivno poročilo uradna listina, ki jo potrdi odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev s svojim podpisom in pečatom.

Računsko sodišče bo ocenilo verodostojnost odzivnega poročila, to je resničnost navedb o popravljivih ukrepih, in po potrebi opravilo revizijo odzivnega poročila na podlagi četrtega odstavka 29. člena ZRacS-1. Prav tako bo ocenilo zadovoljivost sprejetih popravljivih ukrepov.

Če odzivno poročilo ne bo predloženo v roku, določenem v tem revizijskem poročilu, stori odgovorna oseba uporabnika javnih sredstev prekršek po tretjem odstavku 38. člena ZRacS-1. Če uporabnik javnih sredstev, ki bi moral predložiti odzivno poročilo, niti v roku 15 dni po izteku roka za predložitev odzivnega poročila računskemu sodišču ne predloži odzivnega poročila, se šteje, da

uporabnik javnih sredstev krši obveznost dobrega poslovanja⁸². Prav tako opozarjamo, da se neresnične navedbe v odzivnem poročilu obravnavajo kot neresnične navedbe v uradni listini (drugi odstavek 29. člena ZRacS-1).

Če bo računsko sodišče v porevizijskem postopku ugotovilo, da Tehniški muzej Slovenije krši obveznost dobrega poslovanja, bo ravnalo v skladu s sedmim do štirinajstim odstavkom 29. člena ZRacS-1.

⁸² 3. točka prvega odstavka 37. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije.

5. Priporočila

Tehniškemu muzeju Slovenije priporočamo, naj:

- preveri, ali so uskladitve zneskov nabavne vrednosti opreme, drobnega inventarja in drugih opredmetenih osnovnih sredstev, ki jih je izvedel v okviru uskladitev registra osnovnih sredstev in glavne knjige, tudi vsebinsko ustrezne.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena ZRacS-1 ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Tehniškemu muzeju Slovenije,
2. Nataliji Polenec,
3. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si